

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:

Andrew Lane

YOUNG SHERLOCK HOLMES: STONE COLD

First published 2014 by Macmillan Children's Books

a division of Macmillan Publishers Limited

20 New Wharf Road, London N1 9RR

Basingstoke and Oxford

Associated companies throughout the world

www.panmacmillan.com

Copyright © Andrew Lane 2014

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se čuvati, umnožavati ili na bilo koji način distribuirati, bilo u elektronskom ili mehaničkom obliku, uključujući i foto-kopiranje, snimanje i sve ostale sisteme čuvanja i razmene podataka, bez prethodnog pisanog dopuštenja od strane vlasnika prava.

ISBN 978-86-10-01723-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

MLADI
ŠERLOK
HOLMS

HLADAN KAO STENA

ENDRU LEJN

Preveo Vladan Stojanović

Beograd, 2016.

*Posvećeno mojim stručnim i prijateljski naklonjenim
britanskim i američkim urednicima (Gabi Morgan i
Vesu Adamsu), zbog neverovatne podrške koja ih nije
sprečila da mi skrenu pažnju na greške i višak materijala.*

*Zahvaljujem se i Taliji Bejker koja je doterala ovaj
rukopis do savršenstva i divnoj i strpljivoj Beatris Kros.
Zahvaljujem se svima. Mnogo vam dugujem.*

*Posvećujem knjigu i Piteru Darvilu-Evansu, Rebeki
Levin, Endiju Bodliju i Sajmonu Vinstonu, zato što
su mi se našli na početku i zato što su mi pružili
priliku da se dokažem. Mnogo vam dugujem.*

PRVO POGLAVLJE

Šerlok Holms nagnuo se napred u sedištu, očaran mladićem na sceni, koji je prislonio violinu na rame, namestio bradu na štitnik i podigao gudalo. Zalebdelo je iznad žica. Treperava svetlost gasnih lampi raspoređenih po ivici scene prekrivala je violinistu razigranim senkama, zbog kojih se činilo da stotine različitih izraza prelaze njegovim licem.

Publika je zanemela od iščekivanja. Zavladała je mrtva tišina, u kojoj je mogao da se čuje pad čiode na pod. Konačno je zasvirao.

Prva nota iznenada se razlegla krcatom dvoranom. Bila je puna i izuzetna. Šerlok bi dao godinu dana života da je može odsvirati. Nije mogao shvatiti da nešto od drveta i žica od iznutrica, nešto na čemu svira nesavršeno ljudsko biće, može proizvesti tako božanstven zvuk.

„Svira na stradivarijusu“, prošaptao je Rufus Stoun Šerloku na uvo. Dečak je bio toliko zaokupljen dešavanjima na sceni da je jedva čuo obraćanje učitelja i prijatelja. U potpunosti se usredsredio na muziku, na niz nota i akorda koji se prosipao s bine. Pozorište i publika postadoše nestvarni, a muzika neporecivo stvarna. Nije ni sanjao da neko može tako lepo svirati violinu.

Šerlok je sledećih nekoliko minuta slušao božanstveno muziciranje, nesvestan ičega oko sebe. Jedva je disao, dok je violinista izvodio niz muzičkih komada. Prepoznao je jedan ili dva s vežbi – neke španske plesove i dobro poznate operske arije – ali većinu nije. Violinista ih je svirao s takvom sigurnošću da je Šerlok pretpostavljao da ih je napisao. Neki su bili đavolski teški i prekrasni. Iziskivali su munjevito kretanje ruke po instrumentu.

Posle izvesnog vremena postao je svestan da se njegov brat Majkroft vrpolti u mekom sedištu pored njegovog. Bilo je pre-maleno za njega. Stalno je gurneo Šerloka i osobu do sebe laktovima. Povremeno bi ispustio mukli uzdah, kao da podsvesno želi da okolini dâ do znanja koliko je nesrećan i koliko bi želeo da je na nekom drugom mestu. A opet, možda je njegov brat dobro znao kakav signal šalje sve nervoznijim ljudima oko sebe, ali nije mario zbog toga.

Prvi deo koncerta završio se posle salve naročito teških nota. Mladi violinista odsvirao ih je naizgled bez ikakvog napora. Poklonio se publici, koja mu je odgovorila oduševljenim aplauzom. Zavesa se spustila.

„Hvala dragom bogu“, promrmljao je Majkroft. „Mislio sam da sam umro i da sam zaglavio u paklu. Kako se ovaj mladi violinista zove?“

Šerlok je pogledao Rufusa Stouna. Izraz na prijateljevom licu bio je na ničijoj zemlji između veselja i gneva. „Zove se Pablo Sarasate“, reče Stoun tihim, ali napetim glasom. „On je Španac. Ima dvadeset šest godina. Verovatno je najveći violinista posle Niko-la Paganinija.“

„Bah!“, reče Majkroft. „Radije bih slušao limeni orkestar u parku. Takva muzika bi mi više prijala.“

„A klupe u parku bile bi primerenije tvom...“, Stoun se ućutao. Šerlok je saosećao s njim – Majkroft je tehnički gledano bio

njegov poslodavac. „Tvom prirodnom položaju pri sedenju“, snašao se Stoun.

„Osećam strahovitu potrebu za dobrom dozom šerija“, reče Majkroft, kao da Stoun ništa nije rekao. „Misliš li da će dobrodošli predah u slušanju zavijanja hora gnevniha mačaka sa scene dovoljno potrajati da skoknemo do bara?“

Stoun se trgao i otvorio usta da odgovori, ali ga je Šerlok preduhitrio. „Mislim da bi to bila dobra ideja“, rekao je.

Stoun je uhvatio Šerloka za lakat dok su se probijali između sedišta ka prolazu na sredini dvorane. „Tvoj brat doći će mi glave“, prosiktao je, „ne zbog opasnih tajnih zadataka na koje me šalje, već zbog šamara koji će neminovno dobiti, ako nastavi da mi daje do znanja koliko mrzi ovu muziku.“

„Nije mi jasno zašto je hteo da ide na koncert“, reče Šerlok, „kad ne voli ovakve priredbe.“

„Rekao mi je da želi da razgovara s nama u prijatnom i opuštenom okruženju.“

„Čak i u tom slučaju...“ Šerlok se osvrnuo po dvorani. „Sigurno je da postoji okruženje koje mu više odgovara od ovog.“

Stoun se natuštiio. „Možda sam mu rekao da te vodim u pozorište, ne govoreći mu o sadržaju programa. Kad bolje razmislim, verovatno je pomislio da idemo na pozorišnu predstavu, umesto na koncert.“

„Voli dobre melodrame“, složio se Šerlok. „Jednom mi je rekao da ga je Šekspirov *Hamlet* naučio svemu što je trebalo da zna o skandinavskoj politici.“

Izašli su iz dvorane i krenuli ka baru. „Šta misliš o koncertu?“, pitao je Stoun.

„Neverovatan je.“ Šerlok je zanemio preplavljen utiscima izazvanim nezemaljskim muziciranjem. „Tehnički je besprekoran.“

„Postaće slavan“, potvrdio je Stoun. „Imamo sreće što smo dobili priliku da ga vidimo na početku karijere.“

Stigli su do bara. Majkroft se probijao kroz gužvu kao galija po nemirnom moru. Posle nekoliko minuta pijuckali su piće iza velikog izloga pozorišta.

Majkroft se namrštio kad je gucnuo šeri. „Ako je ovaj šeri suv“, rekao je, „Temza je suva prašnjava pustolina.“ Zamišljeno je odmahnuo glavom. „Eto šta se dešava kad čovek napusti bezbedno okruženje kancelarije, kluba i svog stana. Svet postaje nepredvidljiv.“ Podigao je pogled ka Šerloku i Stounu. „Verujem da neću odslušati drugi deo koncerta. Siguran sam da muzika neće postati ništa lakša za slušanje, niti stolica udobnija. Želeo bih da nešto kažem pre no što krenem.“ Okrenuo se ka Šerloku i nastavio: „Prošlo je mesec dana od tvog povratka iz Irske. Proveo si to vreme Londonu. Kucnuo je čas da se odlučimo kada je reč o tvojoj budućnosti. Troškovi tvog hotelskog smeštaja i ishrane su mali, ali ne i zanemarljivi. Žalosno je što je povratak u Farnam nemoguć, nakon smrti strica Šerinforda.“

„Šta je s povratkom kući?“, tiho će Šerlok.

„Tamo je situacija nepromenjena.“ Majkroft se naglo sneveselio. „Naš otac još službuje u britanskoj vojsci u Indiji. Majka je još vezana za postelju. Preslaba je da bi se kretala. Ponekad pojede parče tosta i popije malo čaja. Bojim se za nju.“

„Kako je... sestra?“

Majkroft je rezignirano odmahnuo glavom. „Obavešten sam da je u odsustvu roditeljske brige pala pod uticaj najnezgodnijeg mogućeg udvarača. Pokušao sam da razgovaram s njom o tome. Odbila je da me sasluša. Ne, bojim se da porodični dom nije najpogodnije mesto za tebe.“

„Pa, gde će?“, pitao je Rufus Stoun.

„Pronađi mi jeftiniji smeštaj u Londonu“, reče Šerlok. „Navikao sam se na prestonički život. Zavoleo sam ovaj grad.“

„Imaš petnaest godina“, naglasio je Majkroft. „Ne mogu dozvoliti da živiš sam u ovako izopačenom gradu.“

„Imam šesnaest godina“, podsetio ga je Šerlok. „Takođe sam prilično naviknut da se brinem o sebi. Dobro ti je poznato da sam se snalazio i lepo napredovao bez ičije pomoći. Staratelj mi nije potreban.“

„Zaista?“ Majkroft je odmerio mlađeg brata od glave do pete. „Znam da si džabalebario s onim tvojim nedoličnim kanalskim prijateljem – Metjuom Arnatom – koji je po svemu sudeći premeštio svoje vodeno obitavalište u mesto zvano Kamden lok. Znam da ste zajedno obišli veliki broj londonskih pijaca, kao i da ste se nekoliko puta provezli Temzom. Tokom tih putešestvija učestvovali ste u...“, nakratko se ućutao, „u pet tuča. Tri puta pobegli ste preko krovova. Policija vas je tačno osam puta zaustavljala i ispitivala. Da li si na to mislio kad si pomenuo 'napredovanje'?“

Šerlok je otvorio usta da bi nešto rekao u svoju odbranu, ali ga je Stoun preduhitrio. „I sve to možeš da kažeš na osnovu posmatranja bratovljeve odeće, obuće, lica i ruku?“, pitao je. „Divio sam se tvojim sposobnostima, ali ovo se graniči s čudesnim.“

Šerlok je gledao kako Majkroft uživa u pohvalama, kao veliki mačor kog gazda mazi po leđima. Nije mogao da ne kaže: „Sve to mu je poznato na osnovu svakodnevnih izveštaja agenata koji me prate po njegovom nalogu.“

Majkroft je zlovoljno napucao usne.

„Da li je to istina?“, razočarano će Stoun.

„Mladi Šerlok ima naviku da upada u nevolje“, progundao je Majkroft. „Dužnost mi je da se u očevom odsustvu pobrinem da dočeka dvadeset prvi rođendan u jednom komadu.“

„Mislio sam da je moja dužnost da se brinem o njemu“, promrmljao je Stoun. Usmerio je pogled na šarenu gomilu ispred pozorišta.

„Imam druga zaduženja za tebe“, napomenuo je Majkroft s bespogovornim autoritetom, „sem toga, Šerlok bi te prepoznao. U poslednje dve godine usavršio je sposobnost prerušavanja i

otkrivanja prerušenih osoba.“ Obratio se Šerloku s podignutom obrvom. „Moram da priznam da me njegova sposobnost da otkrije maskirane pratioce jednako brine i raduje.“

Šerlok se sa osmehom obratio bratu. „Moje sposobnosti ne iscrpljuju se time. Pronašao sam nosača u hotelu sličnog meni po rastu i držanju. Dao sam mu šiling i kaput da bi obilazio London, glumeći mene. Tvoji ljudi to nisu primetili.“

„Grešiš“, mirno će Majkroft. „Pratili su obojicu. On je otišao u vodvilj, a ti u Britanski muzej.“

„Tako dakle“, pokunjeno će Šerlok.

„Vreme je da se pozabavimo nastavkom tvog obrazovanja“, reče Majkroft, kao da prethodnog razgovora nije ni bilo. „Povučen si iz Škole za dečake Dipden pre polaganja završnog ispita. Otada si mnogo toga iskusio. Naučio si da se snalaziš u stvarnom svetu, da preživiš u uličnoj tuči i da se vereš preko krovova, ali si debelo zaostao u latinskom, grčkom, prirodnim naukama i bogatoj engleskoj književnosti.“

„Ne vidim zašto bih učio mrtve jezike i čitao bajate knjige“, promrmrljao je Šerlok.

„Možda ne vidiš“, usprotivio se Majkroft, „ali se ostatak sveta ne slaže s tobom – bolje reći onaj deo koji se za nešto pita. Moraćeš da naučiš mnogo toga što ti se čini nevažnim da bi dobio zaposlenje u državnoj službi ili u banci. Moj posao je da ti to obezbedim.“

„Šalješ me natrag u školu“, reče Šerlok. Bratovljeva odluka teško mu je padala. Dugo je strepeo od ovakvog razvoja događaja. Poslednje dve godine vodio je zanimljiv, uzbudljiv i opasan život. Putovao je po stranim zemljama i video stvari u čije postojanje ne bi poverovao da ih nije doživeo. Opstao je, iako je bio prinuđen da se oslanja isključivo na sopstvene snage. Posle svega toga nije mogao da se vrati u školu i pokorno izvršava naređenja učitelja. Ne više. Postao je drugačija osoba od one koja je pre dve godine,

na kraju letnjeg raspusta, napustila Dipden u školskoj uniformi i s putnim kovčegom.

„Ne šaljem te nazad u školu.“ Majkroftov odgovor iznenadio je Šerloka. „To bi bio korak nazad, a ne napred. Tako nešto bilo bi velika greška. Verujem da je tvoja budućnost na jednom od velikih univerziteta. Predlažem ti da se preseliš u Kembridž ili Oksford i da uzimaš časove iz najvažnijih predmeta od iskusnih učitelja, da bi se za dve godine upisao na jedan od dva pomenu-ta univerziteta.“

„Kembridž je bliži porodičnoj kući. Otac će se jednog dana vratiti“, reče Šerlok. Malčice je odahnuo. Ovo bi moglo biti zabavno.

„Predlažem Oksford“, nastavio je Majkroft, „zbog razgranate mreže mojih poznanika. Poznato ti je da sam nekada tamo studirao. To možda nije bio najsrećniji period mog života, ali sam tamo stekao kvalitetno obrazovanje i dobre prijatelje. Jedan od najboljih bio je Čarls Latvidž Dodžson. Sad predaje matematiku na Oksfordu. Specijalizovao se za logiku. Pronaći ću ti smeštaj u gradu. Predavaće ti jedan sat dnevno, kad mu to obaveze i neobični hobiji dozvole. Iz tih dana sećam se i policijskog službenika Vestona, s kojim sam u više navrata vodio zanimljive razgovore.“

Šerlok je hitro razmišljao o Majkroftovom predlogu, iako je znao da nije u položaju da bira. Nekoliko stvari privuklo mu je pažnju. Radovao se kvalitetnoj poduci iz logike. Njegov um vazda je operisao na logičan način. Nije mogao da razume ljude koji su išli kroz život oslanjajući se na sreću, veru ili praznoverje. Neka-dašnji učitelj i prijatelj Ejmijus Krou uložio je silan trud da bi ga naučio racionalnom razmišljanju. Očekivao je da će učenje logike biti pravo zadovoljstvo.

„Šta si imao na umu kad si rekao da se tvoj prijatelj bavi neobičnim hobijima?“, pitao je.

„Za početak, zanima se za novo polje istraživanja, fotografiju. Da li si čuo o tome?“

Šerlok se namrštio. Trudio se da se seti onog što je pročitao ili čuo o toj novotariji. „To je način da se ovekoveče detalji neke scene, ne slikanjem ili crtanjem, već hvatanjem svetlosti koja se odbija od nje na staklenu ploču presvučenu hemikalijama, zar ne?“, rekao je.

„Upravo tako. Fotografi, koliko me pamćenje služi, koriste srebro-nitrat, koji menja boju pri dodiru sa svetlošću. Još nisam našto kada je reč o fotografiji. Konačni proizvod nije ni izbliza tako lep kao slika. U osnovi se radi o brojnim nijansama sive. Fotografija ipak odražava trenutak stvarnosti, umesto umetnikovih razmišljanja, nadanja ili želja. Nova moda brzo će izbledeti ili će potisnuti portrete, pejzaže i znatno pomoći u istraživanju zločina. Ne znam šta će se desiti. Razgovarao sam s prijateljima u policiji o tome.“

„Rekao si da tvoj prijatelj ima hobije. Čime se još bavi pored fotografije?“

„U slobodno vreme piše knjige za decu pod pseudonimom Luis Kerol. Privukao je pažnju javnosti svojim delom *Alisa u zemlji čuda*. Knjiga uglednih izdavača 'Makmilan i saradnici' dobro se prodaje. Priča se da je Njeno veličanstvo kraljica Viktorija pročitala i da joj se dopala.“

„Napisao je knjigu za decu?“, s nipodaštavanjem će Šerlok.

„Jeste, i to prilično neobičnu. Napisao je bajku o devojčici koja je upala u zečju rupu. Našla se u fantastičnom svetu naseljenom životinjama koje govore. Čitalac je u nedoumici da li se to stvarno dogodilo ili je zaspala i sve sanjala. Neki tvrde da knjiga krije i dublje značenje i da je satira na račun raznovrsnih matematičkih i logičkih ideja.“

„Da li si je pročitao?“, zanimao se Rufus Stoun.

„Naravno da nisam“, progundao je Majkroft. Šerlok se pitao da li govori istinu, pošto nije smeo da pogleda ni njega ni Rufusa u oči. „Udaljavamo se od teme. Već sam pisao gospodinu Dodžsonu

na koledžu Krajst čerč. Složio se da te prihvati kao vanrednog učenika – u svakom smislu te reči. Tražim ti smeštaj u Oksfordu. Verovatno u nekom uglednom pansionu blizu Krajst čerča.“

„Hoćeš li da zadužiš nekog da me prati po Oksfordu?“, pitao je Šerlok.

„Da li će to biti neophodno?“ Majkroft je odgovorio pitanjem.

Rufus Stoun se oglasio pre no što je Šerlok stigao da išta kaže: „Kladio bih se da hoće.“

„Trebalo bi da krenem“, reče Majkroft, ali se nije odmakao od izloga. „Mogao bih se počastiti još jednim suvim šerijem. Vas dvojica vratitićete se u dvoranu i stoički odslušati ostatak te paklene galame. Šerloče, za nekoliko dana dobićeš poruku s podacima o mestu u kom ćeš živeti, datumu selidbe i početku nastave.“

Šerlok je otvorio usta da se pobuni. Jedan pogled na bratovljevo lice bio je dovoljan da se predomisli. Znao je da ga ne može naterati da promeni jednom donesenu odluku.

Šerlok i Stoun pohitali su u dvoranu posle drugog zvona. Šerlok se osvrnuo nadomak ulaznih vrata. Majkroft je još sedeo u alkovu – tačnije, ispunjavao ga je – i pijuckao šeri. Prišao mu je čovek u izbledelom sakou i prekratkim pantalonama. Oklevajući je zastao. Majkroft je podigao glavu. Klimnuo mu je. Čovek je izvukao kovertu iz sakoa. Predao ju je Majkroftu. On ju je otvorio džepnim nožićem. Pročitao je pismo i uzdahnuo. Šerlok je bio predaleko da bi išta čuo, ali je video kako Majkroft usnama obrazuje reči: „Ponovo taj problem s Mortimerom Mejberlijem. Ne znam šta taj čovek očekuje od mene!“

Moj brat radi čak i kad izađe u provod, pomislio je Šerlok. Okrenuo se i protresao glavom. Voleo je Majkrofta, ali ga je sve više nervirao. Ponašao se prema njemu kao prema detetu, iako je odrastao.

Drugi deo koncerta bio je na tehničkom i umetničkom planu još čudesniji od prvog. Šerlok nije mnogo uživao u njemu.

Neprestano je mislio na ono što ga po mišljenju njegovog brata čeka u budućnosti. Nije mnogo voleo Farnam, iako je to bio prijatan gradić, s prijatnim ljudima. Uvek ga je posmatrao kao usputnu životnu stanicu, sličnu stajalištima na kojima su se zaustavljale kočije da bi putnici predahnuli, obedovali ili prespavali. London ga je očarao, iako je u njemu proveo tek mesec dana. Velegrad je bio kao osoba prepoznatljivog karaktera i raspoloženja. Menjao se u trenu. Zavoleo ga je. Želeo je da u njemu provede ostatak života, ako to bude moguće.

Prvo mora otići u Oksford. Odlazak u univerzitetski grad bio je neizbežan. Problem je bio to što je njegova budućnost, po Majkroftovoj zamisli, podsećala na niz uredno složenih domina – dve godine u Oksfordu, učenje kod Čarlsa Dodžsona, upis na univerzitet i studije, da bi se dobila diploma iz beskorisne oblasti, koja otvara put do dosadnog državnog posla ili još dosadnijeg zaposlenja u banci, koje pak vodi do... čega? Penzionisanja u kućici pored mora? Nije želeo takav život.

On naravno još nije imao gotov plan za svoj život. Plutao je i isprobavao vodu, radoznao da vidi gde će ga morska strujanja odvesti. U nekom zakutku uma šunjala se neodređena zamisao da bi od pedantnog, logičnog razmišljanja i sposobnosti svođenja složenih problema na jednostavne istine trebalo da načini unosno zanimanje vredno poštovanja. Ali kakvo bi to zanimanje moglo biti? Da li će postati neka vrsta policajca ili tajni agent poput onog koji je nedavno predao izveštaj njegovom bratu?

Uzdahnuo je, život je s godinama postajao sve složeniji.

Ta misao podsetila ga je na Virdžiniju Krou. Nekada je pretpostavljao da će biti zajedno, iako se nikad nije usudio da zamisli suštinu pretpostavljenog zajedničkog života. Očekivao je da će uvek biti na raspolaganju jedno drugom. Otišla je za Ameriku. Verena je i na pragu je udaje za nekog drugog. Njen otac, od kog je Šerlok za dve godine naučio više od svih drugih ljudi u dotadašnjem

životu, sad verovatno podučava nekog drugog dečaka. Izgleda da život ima druge planove za njega.

Bilo bi lepo, razmišljao je ne bez izvesne gorčine, da mu život dâ do znanja o kakvim je planovima reč.

Koncert se završio. Violinista je nekoliko puta izlazio pred zavesu da bi pozdravio publiku koja je neumorno tapšala. Stoun je ustao sa svog mesta. Zaneseno je tapšao. Šerlok mu se pridružio, ali nije aplaudirao svim srcem. Mislio je na Oksford, diplome, banke i koješta drugo.

Izašli su iz pozorišta, na ljudskom talasu. Stoun je zastao i pružio ruku Šerloku ispred pozorišne zgrade. „Laku noć, Šerloče“, rekao je i dodao. „Ne dopusti da te bratovljeve reči obeshrabre. Očigledno je da je detaljno isplanirao tvoju budućnost. Obavezan si da slediš svoje srce, radi se o tvom životu.“

„Hvala ti“, odvratio je Šerlok. Prodrmao je Stounu ruku. „Nadam se da ćeš me potražiti, gde god da odem. Nisam stekao mnogo prijatelja u životu, računam da si jedan od njih.“

Stoun je klimnuo glavom. „I ja tebe smatram prijateljem.“ Osmehnuo se. „Poznajem neke ljude u kraju oko Oksforda... pa, da budem potpuno iskren, imam prijatelje manje-više svuda. Farnam je uvek bio samo mesto na kom sam živeo dok sam radio. Taj posao se, moram priznati, pretvorio u nešto mnogo dublje i sadržajnije. Mogao bih živeti u Oksfordu, kao u Farnamu. Tamo bih znatno češće slušao i svirao dobru muziku. Nemoj da se iznenadiš ako uskoro nabasaš na mene.“ Podigao je ruku imitirajući vojnički pozdrav. „Videćemo se opet, Šerloče. Čuvaj se i vodi računa o sebi.“

Stoun je nestao u gužvi. Šerlok se okrenuo i pošao ka hotelu. Nije napravio ni dva koraka kad je neko iza njega rekao: „Šta je to bilo?“

To je bio Meti – Metju Arnat. Šerlok ga je poznao samo na osnovu glasa.

„Izgledalo je prilično ozbiljno“, nastavio je. „Izgledalo je kao 'zbogom i srećno'. Nadam se da ne ideš ponovo za Kinu?“ Meti je govorio opuštenim tonom, ali je Šerlok opažao nemir ispod spokojne fasade. Meti mu je jednom rekao da je čitavog života gledao kako ga prijatelji i porodica napuštaju. Pomirio se s mišlju da će doveka biti sam.

„Sreo sam se s Majkroftom“, priznao je Šerlok, ne gledajući u prijatelja. „Ima planove za mene. Želi da idem u Oksford.“

Zavladala je tišina. Nije smeo da pogleda Metija u lice. U poslednje dve godine često su bili zajedno. Rastali su se zbog njegovog neplaniranog putovanja u Kinu. Zbližili su se nakon ponovnog susreta u Irskoj. Nije znao da li će Meti hteti da ponovo počupa korenje, posle višenedeljnog druženja u Londonu.

Prijatelj ga je iznenadio svojom reakcijom.

„Oksford je lep“, reče Meti. „Možeš da doploviš do njega čamcem, uz Temzu. Posetio sam ga. To je simpatično mesto. Mnogo parajlija posle piknika ostavlja polupojedenu hranu na travi pored reke. Isto to čine i mnogobrojni rasejani profesori. Momak poput mene tamo ne može da ostane gladan. Ondašnji labudovi jedu bolje od nekih ljudi u Londonu.“

„Hoćeš li da ideš sa mnom?“, pitao je Šerlok. Konačno se okrenuo i pogledao Metija u lice.

„Zašto da ne“, sa osmehom odgovori Meti. „Ovaj grad je prevelik za mene, a vlasnici tezgi previše vispreni i okretni. Čovek ne može pošteno da ukrade nešto hrane s tezgi, a da ga ne pojure najmanje dva puta dnevno. Kad krećemo?“

„Uskoro“, reče Šerlok.

„Važi. Sve što imam je na barži. Harold jedva čeka da krene na put. Stari Albert je bio drugačiji. Voleo je da stoji na istom mestu i čupka travicu. Harold voli da skita.“

„Možeš li da ploviš baržom uz Temzu?“, pitao je Šerlok. „To je reka, a ne kanal.“

Meti je klimnuo glavom. „Mogu. Širina vodotoka praviće nam probleme. Neće biti tako veliki dok budemo plovili rekom, ali bi mogli biti pri skretanju u Oksfordski kanal. Možda bi bilo bolje da odemo u Veliki kanal, pa da skrenemo u Oksfordski na početku, umesto na kraju. U tom slučaju stigli bismo u Oksford sa severa, umesto s juga.“

„To zvuči kao dobar plan.“ Šerlok je ukrstio pogled s Metijem. „Jesi li siguran da želiš da ideš? Ne bih želeo da pođeš na put zato što misliš da bi neko trebalo da se brine o meni.“

Meti je klimnuo glavom. „Siguran sam.“ Činilo se da će nastaviti. Postiđeno je skrenuo pogled. „Poći ću, ako želiš. Ako bi više voleo da si sam...“

„Ne bih“, odlučno će Šerlok. „U pojedinim trenucima poželim da budem sam, ali su mi prijatelji upravo tada najpotrebniji – a nemam ih mnogo.“

„U tom slučaju moraćeš da se osloniš na mene“, reče Meti s lukavim osmehom.

„Izgleda da ću morati“, odvratio je Šerlok.

„Sem toga...“, reče Meti i ućuta.

„Šta si hteo da kažeš?“

„Pa, bolje da ćutim. Neće lepo zvučati.“

„Samo izgovori.“

„Pa, pretpostavljam da ćemo u Oksfordu ređe vidati tvog brata.“

Šerlok je kratko razmislio o prijateljevim rečima. Bilo je sve teže izmamiti Majkrofta iz Londona. Ako ćemo pravo, bilo je sve teže izmamiti ga iz kluba *Diogen*. Postojala je neposredna veza između bratovljeve nevoljnosti da putuje i njegove težine. „Pretpostavljam“, odvratio je Šerlok, „da ćemo ga u Oksfordu vidati mnogo ređe nego u Londonu.“

„To je dobro.“ Meti je iskosa odmerio Šerloka. „Nije da mi se ne sviđa. Stvar je u tome što mu se ja ne sviđam. Uporan je u nastojanjima da me nauči čitanju, pisanju i sličnim stvarima. Šta će mi to?“

Šerlok je pomislio na raspravu sa svojim bratom u pozorištu, kad je rekao Majkroftu da ne želi da proučava mrtve jezike ili bajate knjige. Zar to nije samo malo otmenija verzija onog što mu je Meti upravo saopštio? Možda bi trebalo da bude manje izbirljiv u vezi sa činjenicama koje je pripuštao u svoj um.

Zatresao je glavom da bi se rešio neprijatne misli.

„Pojedimo nešto“, rekao je da bi promenio temu. „Šta preporučuješ?“

„Pijacu Borou. Uskoro će se zatvoriti. Tamo će biti mnogo pita i jabuka, za bacanje.“

„Za bacanje?“, pitao je Šerlok.

„Hrana će biti za bacanje, ako joj vlasnici tezgi okrenu leđa. S moje tačke gledišta, činimo im uslugu. Ako im ne zdipimo hranu, moraće da je nose kući i da je sutradan ponovo iznose na pijacu. Da i ne pričamo da bi hrana preko noći mogla da se pokvari i da bi neka sirota mušterija mogla da pokvari stomak.“

„Imaš pravo“, reče Šerlok. „Pokupićemo višak hrane s tezgi i svima učiniti uslugu.“ Potapšao je Metija po ramenu. „Hajdemo. Usput ćeš mi pričati o Oksfordu.“